

Na osnovu člana 119. Stav 1. Tačka 1) Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“ broj 88/17, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23 I 19/25.) i člana 33-37. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS“ broj 35/23.) Školski odbor Ekonomske škole u Užicu, na sednici održanoj 08. 07. 2025. godine doneo je:

P R O G R A M

OBUKE ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 1.

Osposobljavanjem za bezbedan i zdrav rad za radno mesto, radnik stiče teorijska i praktična znanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, upoznaje se sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mestu, sa merama bezbednosti i zdravlja na radu, sredstvima i opremom lične zaštite na radu koja doprinose većem stepenu bezbednosti kako pri radu na istom ili promenjenom radnom mestu, tako i pri radu u promenjenom tehnološkom procesu, odnosno procesu rada sa novom opremom i instrumentima za rad.

Član 2.

Poslodavac je dužan da izvrši obuku zaposlenog za bezbedan i zdrav rad:

- 1) kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno drugog radnog angažovanja;
- 2) premeštaja na druge poslove;
- 3) prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad ili promene opreme za rad,
- 4) kod promene radnog procesa.

Član 3.

Posle izvršenog osposobljavanja, obavezna je provera osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad svake godine za radnike raspoređene na radna mesta sa visokim rizikom, za ostale radnike svake tri godine.

Član 4.

Zaposleni iz člana 2 ovog Programa ne sme otpočeti sa samostalnim radom, odnosno radom bez neposrednog nadzora od strane drugog zaposlenog, sve dok se ne osposobi za bezbedan rad.

Član 5.

Osposobljavanje zaposlenih vrši se u toku radnog vremena.

Član 6.

Sredstva za osposobljavanje zaposlenih obezbeđuje Poslodavac-Direktor.

Član 7.

Sva lica koja se po bilo kom osnovu nalaze u krugu ustanove:
Učenici, studenti i drugi koji obavljaju profesionalnu praksu ili drugi rad, moraju i biće upoznati sa merama bezbednosti i zdravlja na radu .

Član 8.

Eventualni izvođači radova i njihovi radnici, koji se pojave u ustanove, moraju biti osposobljeni za bezbedan rad, biće upozoreni na opasna mesta i štetnosti po zdravlje koja se javljaju u tehnološkom procesu i usmereni na bezbedne zone pri kretanju.

II ORGANIZOVANJE I SPROVOĐENJE OSPOSobljAVANJA ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 9.

Organizovanje i sprovođenje osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, vrši stručno lice u skladu sa Zakonom i Programom za osposobljavanje zaposlenih iz Oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 10.

Nakon prijema zaposlenih i raspoređivanja, tokom rada, zbog promena radnog mesta, izvršiće se osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad

Član 11.

Vreme trajanja osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, zavisi od uslova rada i radnog mesta na koje se zaposleni raspoređuje.

Član 12.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, vrši se u ustanovi. Osposobljavanjem na radnom mestu, zaposleni se upoznaje sa tehnološkim procesom rada, opremom i instrumentima za rad, opasnostima i štetnostima i merama bezbednosti i zdravlja na radu. Osposobljavanjem, zaposlenih se upoznaje sa teoretskim znanjima iz materije bezbednosti i zdravlja na radu i praktičnim delom obuke, (načinom upotrebe i korišćenjem sredstava i opreme lične zaštite i pružanju prve pomoći pri povređivanju).

III SADRŽAJ I OBIM PROGRAMA OSPOSobljAVANJA ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 13.

Sadržaj i obim Programa za osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, zavisi od uslova rada na radnom mestu, složenosti poslova koji se obavljaju, tehnološkog procesa rada, opreme i instrumenata za rad, opasnosti i štetnosti na radu i dr.

Član 14.

Pri osposobljavanju iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, zaposleni se mora upoznati sa:

1. Organizacijom i funkcionisanjem bezbednosti i zdravlja na radu u ustanovi
2. Organizacijom rada ustanove i njenim organizacionim delovima.
3. Tehnološkim procesom i opasnostima koje ugrožavanju bezbednost pri radu, a posebno na radnim mestima sa povećanim rizikom.
4. Postupkom i načinom obavljanja radnih operacija koje obezbeđuju zaštitu zaposlenih na radnom mestu, odnosno zaštitu zaposlenih u radnoj sredini.
5. Pravima i obavezama u vezi sa primenom propisanih mera i posledicama koje mogu nastati, zbog nepridržavanja propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu.
6. Upotrebom odgovarajućih sredstava i opreme lične zaštite, pravilnim i namenskim korišćenjem i održavanjem istih.

Član 15.

Program za osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, sadrži teoretski i praktični deo obuke iz bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 16.

Teorijski deo obuhvata opšti i posebni deo.

OPŠTI DEO: upoznavanje zaposlenih sa pravima, obavezama i odgovornostima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu iz zakona i podzakonskih propisa, kao i upoznavanje sa opštim aktima poslodavca u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

1. Zakonske propise iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu :

- značaj i cilj bezbednosti i zdravlja na radu,
 - organizacija i funkcionisanje bezbednosti i zdravlja na radu u ustanovi, odnosno u organizacionim delovima,
 - prava i dužnosti , Direktora ustanove, rukovodioca organizacionih delova i neposrednih organizatora poslova i Savetnika za poslove bezbednosti i zdravlja na radu.
2. Psiho- fizički aspekt bezbednosti i zdravlja na radu.

POSEBAN DEO: upoznavanje sa svim potencijalnim opasnostima i štetnostima na radnom mestu, procenjenim rizicima i merama za bezbedan i zdrav rad.

3. Upoznavanje sa :

- sigurnost pri kretanju, (opasnosti i mere bezbednosti i zdravlja na radu),
- opasnost od pada ,
- opasnost od udara,
- zaštita od pokretnih delova opreme,
- posebne mere tehničke bezbednosti i zdravlja na radu,
- sudovi i instalacije pod pritiskom,
- faktori opasnosti, (vrste fluida, visina pritiska i zapremina),
- mere sigurnosti, (redovna kontrola, pridržavanje uputstava za rad, sigurnosni i alarmni uređaji),
- mesta opasnosti,
- opasnost od udara električne struje,
- opasnost od slučajnog dodira,
- mere bezbednosti i zdravlja na radu.

4. Sredstva i oprema lične zaštite :

- cilj i svrha sredstava i opreme lične zaštite,
- podela sredstava i opreme lične zaštite prema nameni,
- sredstva i oprema za zaštitu glave,
- sredstva i oprema za zaštitu tela,
- sredstva i oprema za zaštitu ruku,
- sredstva i oprema za zaštitu nogu,
- sredstva i oprema za zaštitu vida.

5. Higijenska zaštita :

- higijena radnih i pomoćih prostorija,
- mikroklimatski uslovi rada,
- profesionalna oboljenja.

6. Povrede na radu i prva pomoć :

- tokom osposobljavanja za bezbedan rad, radnik mora biti upoznat sa osnovim pojmovima iz prve pomoći,
- oživljavanje,
- krvarenje,
- mehaničke povrede,
- hemijske povrede,
- termičke povrede,
- udar električne struje,
- sredstvima za pružanje prve pomoći,
- prenos i transport povređenih.

Član 17.

Praktična znanja pri osposobljavanju iz bezbednosti i zdravlja na radu, radnik stiče iz oblasti:

- načina upotrebe i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite,
- pružanja prve pomoći pri povređivanju.

Član 18.

Na radnom mestu radnik se praktično upoznaje sa:

- tehnološkim procesom rada,
- opremom i oruđima za rad,
- opasnostima, štetnostima i merama bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 19.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, vrši se na način koji najviše odgovara potrebama ustanove, a da se radnik potpuno upozna sa zaštitom na radu i time osposobi za bezbedan rad. Koji će način osposobljavanja biti primenjen, zavisi od uslova rada na radnom mestu zaposlenog, vrsti i složenosti poslova na radnom mestu, tehnološkog procesa rada, alata za rad i opreme kojom se rad obavlja.

Član 20.

Obuka predstavnika zaposlenih

Obuka predstavnika zaposlenih obavlja se odmah po izboru ili imenovanju, a periodične obuke vrše se najkasnije u roku od tri godine od dana prethodne obuke.

Član 21.

Obuka predstavnika zaposlenih ili Odbora za bezbednost i zdravlje na radu sastoji se u upoznavanju sa:

- 1) svim merama koje utiču ili mogu da utiču na bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- 2) organizovanja poslova bezbednosti i zdravlja na radu;
- 3) donošenja akata koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
- 4) planiranja i organizovanja obuke;
- 5) uvid u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu.

Član 22.

U cilju unapređenja bezbednosti i zdravlja na radu, sprovodiće se predavanja sa praktičnom obukom i drugi vidovi osposobljavanja zaposlenih za bezbedan rad, kao što su:

- seminari u obliku organizovanja predavanja praktične obuke,
- obuke iz bezbednosti i zdravlja na radu koje proističu iz zakonske obaveze,
- stručna literatura, (časopisi, brošure i drugo),
- demonstriranje upotrebe novih sredstava bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 23.

Zaposleni koji se raspoređuju na druga radna mesta, ponovo se moraju osposobiti iz Oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, a u skladu sa potrebama novih radnih mesta.

Član 24.

Savetnik za bezbednost i zdravlje na radu, osposobljavaju se i usavršavaju svoja znanja:

- praćenjem stručne literature,
- učešćem na seminarima i simpozijumima,
- pohađanjem nastave koju organizuju stručne ustanove i škole.

Član 25.

Osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih na stručnim poslovima bezbednosti i zdravlja na radu, vrši se van radnog vremena i izvan Društva.

IV PROVERA OSPOSABLJENOSTI ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 26.

Posle izvršene obuke, odnosno posle sprovedenog teoretskog i praktičnog osposobljavanja, vrši se provera osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Član 27.

Provera osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenih, iz člana 16. i 17. ovoga Programa, vrši se testiranjem.

Član 28.

Proveru osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenih iz člana 18. ovoga Programa, vrši komisija, koju čine: Savetnik za bezbednost i zdravlje na radu, Referent PPZ i neposredni rukovodilac.

Član 29.

Ako se prilikom provere znanja utvrdi da zaposleni nije dovoljno osposobljen za bezbedan rad, ne može mu se dozvoliti:

- da samostalno otpočne rad na radnom mestu za koje je zasnovao radni odnos,
- da nastavi da radi na radnom mestu na koje je raspoređen u toku rada.

Za zaposlene iz stava 1. ovog člana, obuka se nastavlja, nakon čega se ponovo vrši provera osposobljenosti zaposlenog.

Član 30.

Ako se ni u drugom ponovljenom postupku proverom znanja ne utvrdi da je zaposleni osposobljen za bezbedan rad na određenom radnom mestu, zaposleni ne može da obavlja poslove na navedenom radnom mestu.

Član 31.

Kada radni proces zahteva dodatnu obuku zaposlenog za bezbedan i zdrav rad, poslodavac je dužan da upozna zaposlenog o obavljanju radnog procesa na bezbedan način, putem obaveštenja, uputstava ili instrukcija u pisanoj formi. U izuzetnim slučajevima, kada zaposlenom preti ozbiljna, neizbežna i neposredna opasnost po život ili zdravlje, zbog hitnosti, obaveštenja, uputstva ili instrukcije mogu se dati u usmenoj formi.

U slučaju teške povrede na radu, smrtne povrede na radu ili kolektivne povrede na radu sa teškom ili smrtnom povredom na radu, poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od osam dana od nastanka povrede izvrši dodatnu obuku zaposlenih na tom radnom mestu u organizacionoj jedinici gde se povreda dogodila, sa obavezom obaveštavanja svih zaposlenih.

Poslodavac je dužan da obezbedi da zaposlena za vreme trudnoće, porodilja i zaposlena koja doji dete, zaposleni mlađi od 18 godina života, osoba sa invaliditetom i zaposleni kod koga je utvrđena profesionalna bolest, i pored obuke za bezbedan i zdrav rad, budu u pisanoj formi obavešteni o rezultatima procene rizika i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

V EVIDENCIJA O OSPOSoblJENOSTI ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 32.

Radi uvida u stanje osposobljenosti zaposlenih iz Oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, obavezno je vođenje evidencije o osposobljenosti zaposlenih za bezbedan rad.

Član 33.

Način vođenja evidencije o osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, regulisan je Pravilnikom o vođenju evidencije.

Član 34.

Evidencija o osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad čuva se prema Pravilniku.

Član 35.

Evidencija o osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad se vodi.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Ovaj Program osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, stupa na snagu i primenjuje se 8-og dana, od dana odobrenja i objavljivanja na oglasnoj tabli ustanove.

PRESEDNIK

ŠKOLSKOG ODBORA,

Milica Lekić Spasojević